

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 DEP

0032 OSLO

Vår ref.:
19/5691-2
Løpenr.:
64510/19

Saksbehandler:
Sture Flaaten
Tlf. dir.innvalg:
77 78 80 39

Arkiv:
X90&13 SAKSARKIV
Deres ref.:
19/3514

Dato:
15.11.2019

Høringssvar - forslag til lov om integrering (integreringsloven) og forslag til endringer i lov om norsk statsborgerskap (statsborgersloven)

Troms fylkeskommune slutter seg til intensjonen i forslaget om raskere oppstart av kvalifiseringen av nyankomne flyktninger. Vi er også positive til forslaget om at flere skal få formelle kvalifikasjoner ved bruk av formell kvalifisering og utdanning i introduksjons - programmet. Vi stiller oss imidlertid kritisk til endring fra krav om gjennomførte timer til et krav om å nå et minimumsnivå i norsk (B1) for å få statsborgerskap.

Ny lov om integrering.

- Fylkeskommunen skal anbefale hvor mange flyktninger som bør bosettes i den enkelte kommune i fylket.
- Arbeidet skal gjøres i tråd med nasjonale føringer, og i samarbeid med kommunene og integreringsmyndighetene.
- Det foreslås videre at fylkeskommunen skal utarbeide planer for kvalifisering av innvandrere og sørge for tilbud om karriereveiledning.
- Fylkeskommunen skal også veilede og følge opp kommunene i sitt arbeid med kvalifisering av nyankomne innvandrere etter loven.
- Fylkeskommunen skal også tilby norskopplæring til deltakere som går fulltid i videregående opplæring.

Svar på Kapittel 4. Kommunens og fylkeskommunens ansvar etter loven.

- Vi stiller oss positive til at deltakere i Introduksjonsprogrammet skal få en plan for sin kvalifisering opp mot en sluttkompetanse. Det er et greit mål at de som har fullført VGO, får en sluttkompetanse som innebærer studier eller arbeid og at de som har fullført grunnskole skal få en sluttkompetanse om fullført videregående opplæring; altså studiekompetanse eller fagbrev.
- Vi stiller oss også positive til at introduksjonsprogrammet skal inneholde temaet Livsmestring og at foreldre med barn under 18 år skal få foreldreveiledning.

- Vi er imidlertid kritiske til at de både skal ha en individuell plan og en kontrakt. Det vil føre til mye unødvendig byråkrati og vanskeligheter for deltakerne.
- «Fylkeskommunen skal anbefale hvor mange flyktninger som bør bosettes i den enkelte kommune i fylket.» Dette kan være en fordel for fylkeskommunene fordi de da får kontroll på hvor mange de kan tilby undervisning. Dersom dagens tilbud om opplæring opprettholdes, gir det muligheten til å ta imot flere flyktninger.
- Departementet kan gi forskrift om fylkeskommunens ansvar på integreringsfeltet, herunder ansvaret for bosetting og andre oppgaver. Vi ser det som positivt at fylkeskommunen får ansvaret for karriereveiledninga fordi det gir muligheter for desentraliserte tilbud som kan sikre like muligheter for alle innbyggerne uavhengig av bosted.

Svar på kapittel 5. Tidlig kvalifisering.

- Forslaget om at kompetansekartlegginga gjøres i forbindelse med bosetting, er et viktig prinsipp. Vi støtter forslaget da vi er enige i at «medbragt» utdanning og yrkeserfaring, eller karriereønsker for framtida, må være førende for hvor en person bosettes.

Svar på Kapittel 6. Introduksjonsprogrammet

- Det foreslås at det ikke lengre skal være slik at innvandrere skal kunne vokse seg inn i - eller ut av - noen rettigheter/ målgrupper. Forslaget går også ut på at alle får fullføre det løpet de har påbegynt i introduksjonsprogrammet. Forslaget støttes.
- Vi har erfart at begrepet «behov for» gir rom for forskjellsbehandling.
- Forslaget om at kommunen har en lovfestet plikt til å gjennomføre kompetanse - kartlegging. Innvandrere får en rett og plikt til å få tilbud om å delta i introduksjonsprogrammet. Forslagene støttes.
- Det foreslår at Fylkeskommunen blir pliktig å tilby karriereveiledning etter kompetansekartlegging i kommunene. Deltakerne i introduksjonsprogrammet får rett og plikt til å gjennomføre Karriereveiledning. Forslaget støttes.
- Det er positivt at fylkene skal få ansvar for å både anbefale hvor mange flyktninger kommunene skal bosette og lage planer for kvalifisering av flyktninger i kommunene, men da trenger også fylkeskommunene tilføring av ressurser til dette. Ressursene må være i form av fulle stillinger som bare har dette som oppgave.
- Karriereveiledning av både flyktninger og innvandrere krever kompetanse og verktøy. Ansatte som skal tilby veiledningen bør være godt kvalifiserte og få tilbud om opplæring. Tilbudet bør også være tilgjengelig for alle, noe som innebærer tilføring av ressurser. Ansatte som skal tilby karriereveiledning bør ikke ha andre oppgaver ved siden av. Erfaring viser at rådgivning har en tendens til å komme i andre rekke dersom de skal kombineres med andre oppgaver.

Svar på Kapittel 8. Opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

- Departementet foreslår å heve den nedre aldersgrensen for deltakelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap fra 16 år til 18 år. Dette støttes. 16- og 17-åringer har jo allerede sine rettigheter etter opplæringsloven, herunder rett til særskilt språkopplæring (jf. § 3-12 i

opplæringsloven). En positiv følge av denne lovendringen er at elever i denne aldersgruppen da ikke lenger behøver å fylle vilkårene om norsk- og samfunnsfagsopplæring for å ha rett til permanent oppholdstillatelse.

- Rett til å fullføre introduksjonsprogrammet = rett til å fullføre opplæringen i norsk og samfunnskunnskap. Bra!
- *“Departementet mener at rett og plikt tidligst bør inntre på tidspunktet for innvilgelse av oppholdstillatelsen som gir rett og plikt.”* Godt og fornuftig forslag til lovendring som sikrer at ingen ikke lenger vil få kortere frist på å gjennomføre gratis opplæring fordi de tidligere har hatt en annen oppholdstillatelse.
- Kommunen står fritt til å tilby norskopplæring til EØS-borgere og deres familieegjenforente, og de kan kreve betaling for dette. Er betaling nødvendig? Vil ikke de det gjelder mest sannsynlig gå inn i allerede eksisterende grupper slik at merutgiftene for kommunen vil bli små eller ingen i det hele tatt?
- Det foreslås delt ansvar mellom kommune og fylkeskommune, og opplæringen skal gis så snart som mulig og innen tre måneder etter folkeregistrering i kommunen. Fylkeskommunen skal ha ansvar for norsk og samfunnskunnskapsopplæringen for de som går fulltid i videregående opplæring, også de voksne. Det bør spesifiseres hvordan dette skal organiseres. I henhold til Fagfornyelsen tilbys ikke norsk og samfunnsfag på Vg1 Yrkesfag. Norsk og samfunnskunnskap er i videregående opplæring dessuten tilpasset norsk ungdom, og læreplan for kort botid er ikke så mye enklere. Det virker uklart hvorvidt opplæring i norsk og samfunnskunnskap skal legges på slutten av dagen etter endt opplæring for elever i videregående opplæring. Elevene er da ofte slitne, noe som kan gå utover tilstedeværelse/ oppmøte.
- Høringsuttalelsen slår fast at kompetansen blant lærerne i vgs. er god på opplæring i norsk og samfunnskunnskap for innvandrere og viser til at skolene allerede tilbyr særskilt språkopplæring. Dette mener vi er en sannhet med modifikasjoner. Ressurser til videreutdanning må følge dette forslaget til lovendring, fordi de fleste fylkeskommunene i dag har alt for få lærere med andrespråkspedagogikk.
- Det er bra at det fremkommer i forslaget at kommunen skal ha ansvaret fram til at personen starter i videregående opplæring. Flyktninger og innvandrere som ikke har søkt om skoleplass og som får opphold etter skolestart vil i verste fall måtte kunne vente i inntil 9 måneder på skoleplass i ordinær videregående skole. Altså kan fylkeskommunene kunne få utfordringer med å holde seg innenfor tremånedersfristen.
- Departementet sitt forslag om å gå fra antall timer opplæring til krav og plikt om et minimumsnivå i norsk, er vi skeptiske til. Selv om forslaget innebærer at kravet er inndelt i forskjellige nivåer på bakgrunn av deltakernes utdanningsbakgrunn, synes vi at de nye språklige kravene blir urimelig høye. Vi stiller oss spørrende til om krav til minimumsnivå og norskmål vil virke motiverende og fremme læring da dette fremstilles som en plikt som må nås innenfor rammen på 300 timer opplæring.
- Vi stiller oss positive til at den ytre rammen for opplæringen kan utvides med godkjente permisjoner. Dette styrker minoritetskvinnens muligheter til både utdanning og arbeid.
- Departementet foreslår å redusere antall prøvesteder for avsluttende prøver. Vi mener at færre prøvesteder vil være svært uheldig og virke diskriminerende for personer utenfor

byer/ tettsteder. Det bes om at departementet tar hensyn til landsdeler med store avstander, samt dyre og dårlige offentlige transportmuligheter.

Med vennlig hilsen

Børre Krudtå
Fylkesutdanningssjef

Sture Normann Flaaten
Spesialrådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.